

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/77/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116206831
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3116206831.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudkýň JUDr. Olgy Lichnerovej a JUDr. Alice Beňovej v spore žalobcu H. Z. nar. XX.XX.XXXX, bytom V. V., P. XXX/X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou F. & J. so sídlom V., Z. XXXX/X, proti žalovanému J., s.r.o., so sídlom L., J. XX, A.: XX XXX XXX, o určenie, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov a iné, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 16. mája 2016, č.k. 11C/81/2016-12 takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 17.03.2015 p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 17.03.2015, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Zároveň uložil zamestnávateľovi žalobcu spoločnosti F. s. r.o., so sídlom C. B. XXX, G. nad Y., A.: XX XXX XXX povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 17.03.2015, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáha určenia, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 17.03.2015 uzavretá medzi ním ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je bezúročná a bez poplatkov. Ďalej sa domáha určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 17.03.2015 uzavretá medzi ním a žalovaným je neplatná a žiada, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu 100,-Eur titulom nemajetkovej ujmy a nahradiť trovy konania. Spolu so žalobou vo veci samej sa žalobca domáha nariadenia predbežného opatrenia, ktorým súd uloží žalovanému povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov uzatvorenej dňa 17.03.2015, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej ako aj uloženia povinnosti zamestnávateľovi žalobcu - spoločnosti F. s.r.o. so sídlom C. B. XXX, G. nad Y A. XX XXX XXX zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 17.03.2015, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Nevyhnutnosť dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi konania, ako aj vo vzťahu k tretiemu subjektu, ktorý nie je účastníkom konania žalobca odôvodnil tak, že reálne existuje hrozba toho, že žalovaný aj prostredníctvom zamestnávateľa žalobcu neoprávnene zasahuje do majetkovej dispozície žalobcu a žalovaný sa tak na úkor žalobcu bezdôvodne obohatí. K žalobe žalobca predložil žiadosť o vykonávanie zrážok a výpis zrážok od zamestnávateľa. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca dostatočne osvedčil existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi konania a dôvodnosť svojho nároku predloženými listinnými dôkazmi, z ktorých vyplýva, že žalovaný ako veriteľ a žalobca ako dlžník uzavreli dňa 17.03.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere a v súvislosti s tým aj dohodu o zrážkach zo mzdy žalobcu. Súd mal za to, že žalobca v konaní dostatočným spôsobom osvedčil nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy vo vzťahu k jeho nároku, ktorému sa predbežným opatrením má poskytnúť ochrana. Hroziaca ujma v danej veci spočíva v konaní žalovaného, ktorý pristúpil k výkonu dohody o zrážkach zo mzdy, slúžiacej na zabezpečenie záväzkov žalobcu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 17.03.2015, čo výrazným spôsobom obmedzuje žalobcu

disponovať so svojím príjmom. Zrážky zo mzdy musí zamestnávateľ žalobcu vykonávať na základe nejudikovaného titulu a žalobca nie je schopný do právoplatného rozhodnutia o platnosti dohody o zrážkach zo mzdy tento proces zastaviť bez súdom nariadeného predbežného opatrenia. Žalovaný ako veriteľ túto dohodu o zrážkach zo mzdy predložil zamestnávateľovi žalobcu, ktorý na jej základe vykonáva zrážky zo mzdy žalobcu. V dôsledku týchto skutočností je podľa názoru súdu prvej inštancie potrebné dočasne upraviť vzťahy medzi účastníkmi konania, aby sa vo veci samej nevytvoril nezvratný stav a vznik ťažko nahraditeľnej škody, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Súdna prax dospela k záveru, že predbežným opatrením môže súd uložiť platiteľovi mzdy povinnosť nevykonávať zrážky zo mzdy podľa dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi účastníkmi konania, keď dôvodom môže byť nezvyšovanie prípadného preplatku nedôvodne vykonaných zrážok (R 47/1974) a podľa súdu z rovnakého dôvodu možno takýto zákaz uložiť aj veriteľovi ako oprávnenému z dohody o zrážkach zo mzdy. Súd prvej inštancie z tohto dôvodu nariadil predbežné opatrenie tak, ako je uvedené vo výroku napadnutého uznesenia. Predbežným opatrením uložil súd povinnosť tretej osobe podľa § 76 ods. 2 O.s.p. - zamestnávateľovi žalobcu, pretože mal za to, že je spravodlivé to od neho požadovať, a to i s poukazom na skutočnosť, že okamihom predloženia dohody o zrážkach zo mzdy žalovaným zamestnávateľovi žalobcu vznikla mu ako platiteľovi mzdy zo zákona povinnosť vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu a poukazovať ich žalovanému s tým, že ak by tak nekonal bezdôvodne, žalovanému by vznikol nárok na náhradu škody voči platiteľovi mzdy. Zároveň súd predbežným opatrením uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 17.03.2015, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 75 ods. 2,6, § 76 ods. 1 písm. f), ods. 2, § 102 ods. 1 O.s.p., § 551 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, domáhal sa jeho zmeny tak, že návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia bude zamietnutý. Dôvodil tým, že na vydanie predbežného opatrenia neboli naplnené predpoklady. Mal za to, že žalobca spolu s podaným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia nepredložil také dôkazy a neosvedčil také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali jeho hmotnoprávny nárok vo veci samej. K samotnej dohode o zrážkach zo mzdy uviedol, že táto bola platne uzavretá podľa § 551 Obč. zákonníka v súlade s právnymi predpismi. Dohoda bola uzavretá písomne medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom ako prostriedok na zabezpečenie peňažnej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Dohoda spĺňa všetky všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch podľa § 34 a nasl. Obč. zákonníka, obsahuje tiež súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne boli poukazované na účet veriteľa, pričom tieto zrážky neboli dohodnuté vo výške, ktorá by odporovala ust. § 551 Obč. zákonníka. Zdôraznil, že dohoda predstavuje samostatný dokument, ktorý predstavuje len jeden zo zabezpečovacích inštitútov, ktorým si veriteľ zabezpečuje, že jeho pohľadávka bude splnená. To, že dohoda predstavuje samostatný dokument je rovnako v súlade so zákonom č. 281/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, v ktorej zákonodarcia pripustil možnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ak táto dohoda je uzatvorená vo forme osobitnej listiny. Ďalej uviedol, že žalobca nepreukázal ani existenciu hrozacej ujmy, neosvedčil, že bez nariadenia predbežného opatrenia by mu mohla vzniknúť značná, závažná a dokonca neodstrániteľná ujma.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Mal za to, že dôvody na jeho nariadenie sú dané a sú osvedčené. Z priložených dôkazov vyplýva, že jeho záväzok je už uhradený a uspokojený a ďalšími zrážkami z jeho mzdy by dochádzalo k opakovanému bezdôvodnému obohateniu sa na strane žalovaného a taktiež k prehĺbeniu ujmy na jeho strane. Mal za to, že práve v tomto prípade ide o situáciu, kedy jednoznačne potrebuje, aby mu súd poskytol ochranu na ktorú má legitímny nárok. V nadväznosti na námietky žalovaného ohľadne platnosti dohody o zrážkach zo mzdy uviedol, že je toho názoru, že takýto právny úkon na zabezpečenie budúcich pohľadávok rozhodne nie je v súlade so zákonom, európskou legislatívou ani s dobrými mravmi. Žalovaný daný inštitút využíva na uplatnenie nárokov, ktoré taktiež nie sú v súlade so zákonom a takýmto spôsobom si zabezpečuje plnenie neprimeraných úrokov a poplatkov spojených s úvermi.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v napadnutom rozsahu vo výrokovej časti o nariadení neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovanému podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia

odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. Podľa § 471 ods. 1 CSP účinného od 01.07.2016 predbežné opatrenia nariadené pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa spravujú ustanoveniami tohto zákona o neodkladných opatreniach a zabezpečovacích opatreniach.

Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení, súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

6. Zákon rozlišuje dve skupiny neodkladných opatrení: a/ neodkladné opatrenia, ktorých účelom je bezodkladná úprava pomerov strán. Potreba takejto bezodkladnej úpravy pomerov musí byť pritom naliehavá a úprava pomerov sa nemôže vzťahovať i na čas minulý, b/ opatrenia nariadené v prípade, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Pri oboch skupinách neodkladných opatrení bude potrebné skúmať, či je nárok osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné. Podstatou novej právnej úpravy neodkladného opatrenia v zmysle Civilného sporového poriadku je upustenie od dočasnosti neodkladných opatrení, účelom čoho je odstránenie nedostatkov súvisiacich s nadväzným exekučným konaním a upustenie od charakteru predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení neodkladných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Rovnako ako rozhodovanie o predbežnom opatrení (ako súčasť právnej úpravy OSP účinnej do 30.06.2016), i rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v civilnom konaní treba považovať za integrálnu súčasť základného práva na súdnu ochranu v zmysle článku 46 Ústavy Slovenskej republiky, keď cieľom tohto návrhu je dosiahnuť požadovanú súdnu ochranu a v danom kontexte má právna úprava zaručiť účinnosť poskytnutej súdnej ochrany.

7. Súd prvej inštancie nariadenie neodkladného (predbežného) opatrenia odôvodnil tým, že žalobca sa vo veci samej domáha určenia, že zmluva o úvere uzavretá medzi ním ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je bezúročná a bez poplatkov, ďalej určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 17.03.2015 je neplatná a žiada, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu 100 eur titulom nemajetkovej ujmy. Podľa názoru súdu v danom prípade boli osvedčené skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a tiež bolo osvedčené nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy. Z listinných dôkazov predložených žalobcom mal za preukázané, že žalovaný vykonáva úkony smerujúce k realizácii napadnutej dohody, keď vyzval zamestnávateľa žalobcu, aby vykonával zrážky zo mzdy. Zrážky zo mzdy musí zamestnávateľ žalobcu vykonávať na základe nejudikovaného titulu a žalobca nie je schopný do právoplatného rozhodnutia o platnosti dohody o zrážkach zo mzdy tento proces zastaviť bez súdom nariadeného neodkladného (predbežného) opatrenia. V dôsledku týchto skutočností je podľa názoru súdu potrebné dočasne upraviť vzťahy medzi účastníkmi konania nariadením neodkladného opatrenia, aby sa vo veci nevytvoril nezvratný stav a vznik ťažko nahraditeľnej škody, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

8. Po preskúmaní námietok, ktoré boli v odvolaní žalovaným vznesené proti nariadeniu neodkladného opatrenia, odvolací súd považuje za správny právny názor súdu prvej inštancie o splnení predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje aj s odôvodnením napadnutého uznesenia v zmysle § 387 ods. 2 CSP a na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam žalovaného dodáva nasledovné:

9. Posúdením v konaní zistených skutočností dospel odvolací súd k záveru, že v danej veci sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa návrhu žalobcu. Žalobca predloženými listinnými dôkazmi osvedčil, že je dlžníkom žalovaného, pričom dlh žalobcu vznikol zo zmluvy o úvere, ktorú uzatváral ako spotrebiteľ s veriteľom (dodávateľom) J. s.r.o. (ktorá konala pri uzatváraní a plnení zmluvy ako podnikateľ v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti). Tiež bolo preukázané, že žalovaný predložil zamestnávateľovi žalobcu dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorú žalobca uzatvoril s veriteľom pri uzatváraní zmluvy o úvere a požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy na základe tejto dohody, ktorá má formulárový charakter. Ide nepochybne o zmluvu spotrebiteľskú a slúži na zabezpečenie zmluvy o úvere. Uvedené okolnosti svedčia o dôvodnosti nariadenia neodkladného

opatrenia, keď žalovaný vykonáva svoje práva plynúce z dohody o zrážkach zo mzdy, pričom platnosť tejto dohody je sporná. Navyiac žalobca tvrdí, že istinu úveru už žalovanému zaplatil a keďže podľa jeho názoru je úver bezúročný a bez poplatkov, žalovaný už nemá právny nárok na vymáhanie, resp. inkasovanie ďalších finančných prostriedkov.

10. Na základe predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy dochádza k zrážkam zo mzdy žalobcu v prospech žalovaného na uspokojenie jeho pohľadávok zo spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy pritom umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offa súdnu kontrolu zákonnosti zmluvných plnení pre dodávateľa, napríklad z pohľadu neprijateľných zmluvných podmienok, z pohľadu dodržania náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ustanovení zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v deň uzatvorenia zmluvy o úvere so žalobcom alebo z pohľadu súladu dojednania úrokov z úveru s dobrými mravmi a podobne. Výšku pohľadávky, ktorá má byť zrážkami zo mzdy spotrebiteľa uspokojená si pritom jednostranne určuje dodávateľ, ktorý na uvedené aspekty neprihliada. Je preto dôležité spotrebiteľovi poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekomformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje "vymôcť" plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy bez súdnej kontroly, na ktorú skutočností musí brať súd ohľad.

11. Žalobca tak predloženými listinnými dôkazmi osvedčil bezodkladnosť potreby úpravy pomerov účastníkov žiadaným neodkladným opatrením. Požadované a súdom prvej inštancie nariadené neodkladné opatrenie zároveň považuje odvolací súd za primerané, a to práve s ohľadom na charakter dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá umožňuje bez ďalšieho postihnúť majetok spotrebiteľa bez ohľadu na možnú neprijateľnosť zmluvných dojednaní spotrebiteľskej zmluvy. Na základe takejto dohody súd nesmie pripustiť žiadne zrážky zo mzdy žalobcu, nakoľko žalobcovi by mohla vzniknúť ujma.

12. K odvolacím námietkam žalovaného možno z uvedených dôvodov preto uviesť, že tieto nemali vplyv na vecnú správnosť nariadeného neodkladného opatrenia.

13. Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).